

KKTC - Çukurova işbirliğinin bölge turizmine etkileri

DR. MEHMET ALTINAY

I. GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti'nin 1980'li yılların ortalarında başlatmış olduğu ve günümüze dek başarı ile sürdürdüğü turizm sektöründeki gelişim hamlesi rakip ülkeler tarafından da kabul edilmektedir.

Günümüzde ise turizmin Türkiye sathına yayılması ve çeşitlendirilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar; tutarlı ekonomik ve sosyal nedenlere dayanmaktadır. Turizm otoritelerinin beğenisini kazanan orta ve batı Akdeniz bölgeleri ile güney Ege sahillerinde aşırı gelişmeyi önleyip turizm kirlenmesine (tourism pollution) meydan vermemek amaçlanmaktadır. Turizmin ülkenin diğer yörelerine yayılması, toplam turizm gelirini artırmanın yanı sıra bu bölgelerin gelişmesine de katkıda bulunacaktır.

Önümüzdeki on yılda dünya turizminin yapısal değişikliğe uğrayacağı ve özel ilgi turizmi'nin (special interest tourism) ön plana çıkacağı tahmin edilmektedir. Aynı tahminler bu değişimin Akdeniz ülkelerine yönelik plaj-dinlenme turizminin genel turizm olgusu içerisindeki oransal payını azaltacağı ancak rakamsal büyüklüğü giderek artıracığı yönündedir.

Bu tahmin ve gelişmeler, turizmin ülke sathına yayılması planları çerçevesinde plaj-dinlenme turizmine yönelik kapasitenin artırılmasının şart olduğunu göstermektedir. Bu konuda en avantajlı ve gelişmeye aday bölge ise, Doğu Akdeniz bölgesidir. Çukurova bölgesinin zengin tarih ve kültürel zenginliği ve çekicilikleri yanında GAP projesinin yaratacağı iç ve dış ekonomik potansiyel sonucu yabancı iş adamlarının bölgeye yönelik artan ilgisinin de turizme ivme kazandırması beklenebilir.

II. ÇUKUROVA BÖLGESİNDE VE KKTC'DE MEVCUT DURUM

Günümüzde Çukurova bölgesinde turistik yatak kapasitesi yetersizdir. Yatak kapasitesinin yetersiz oluşu nedeni ile Adana Havaalanı turizm amaçlı olarak kullanılmamaktadır. Diğer bir deyişle, turist taşımacılığına yönelik charter uçuşlar Adana'ya yapılamamaktadır. Bu durum bir nevi kısır döngü yaratmaktadır. Bölgeye yeterli sayıda yabancı turist ulaşamadığından yeni yatak kapasitesi yaratmaya yönelik yatırımlar yapılamamakta, yatak kapasitesinin yetersizliği ise charter uçuşlara olanak vermemektedir.

III. KKTC İLE BİRLİKTE PAZARLAMA

Çukurova bölgesinin Kuzey Kıbrıs'la birlikte pazarlanması halinde, iki bölgenin toplam yatak kapasitesi, charter seferlerin yapılmasına olanak verecek düzeye ulaşacaktır. Günümüzde KKTC'ye yönelik charter seferler Antalya üzerinden gerçekleştirilmektedir. Antalya bölgesine yönelik yoğun talep dolayısı ile koltuk paylaşımında Kıbrısın aldığı pay yeterli değildir. Charter uçak kapasitesinin Çukurova ile Kıbrıs arasında paylaşımı her iki bölgeye de daha fazla turist taşınmasına olanak verecek böylece de yeni yatırımlar gündeme gelebilecektir.

IV. PLAJ-DİNLENME VE KÜLTÜR TURİZMİ

Gerek KKTC, gerekse Çukurova bölgelerinde önceliğin plaj-dinlenme tesislerine verilmesi yararlı hatta kaçınılmaz olacaktır. Ancak, her iki bölgenin de tarihi ve kültürel mirası plaj turizmi amacı ile seyahat edenlerin yanında, kültür turizmi için seyahat eden kitleleri de orta vadede bölgeye çekmeye olanak verecek zenginliktedir.

Bu yazıda, KKTC ile Türkiye'nin Çukurova yöresinde faaliyet gösteren turizm işletmelerinin karşılıklı işbirliği içerisinde bulunmalarının her iki tarafa da kazandıracığı yararlar tartışılmaktadır.

Yard. Doç. Dr. Mehmet Altınay, Doğu Akdeniz Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu'nda öğretim üyesidir.

V. YAT TURİZMİ

Türkiye'nin Güney Ege ve Batı Akdeniz sahillerinde önemli gelişim gösteren yat turizminin Kuzey Kıbrıs'ı da içine alacak şekilde gelişmesi yıllardır üzerinde durulan diğer önemli bir olaydır. Ancak bilindiği gibi mavi yolculuk olarak da adlandırılan yat turizminin Türkiye'de uygulanmakta olan biçimi, gündüzleri azami 35-40 deniz mili yol alıp geceleri güvenli bir barınakta demirleme şeklindedir. Hal böyle olunca Alanya'nın doğusunda mavi yolculuk yapmak, günlük menzil içerisinde demirleyecek barınak olmadığından mümkün değildir.

İlk etapta, Antalya'dan başlayarak tüm Doğu Akdeniz kıyılarının ve yolculuğun günlük menzili olan 35-40 millik aralarla yat barınaklarına kavuşturmak gereklidir. Böylece yat turizminin katlanarak geliş-

mesi ve KKTC'yi de içine almasının asgari altyapı koşulları oluşturulacaktır.

Batı Akdeniz örneğinden edinilen deneyimler, bir bölgede yat turizminin gelişmesi, plaj-dinlenme turizmini de geliştirdiğini göstermektedir.

VI. SONUÇ

KKTC ile Çukurova bölgesinin turizm sektöründeki gelişmelerinin birlikte ele alınıp, bölgesel master planların bu bakış açısı ile hazırlanması, yatırımların bu yaklaşımla gerçekleştirilmesi, pazarlama ve işletme safhasında ise yakın işbirliğinin sağlanması her iki bölgeye de yararlı olacaktır. Bu yarar, temelde ulaşımın paylaşımı ile başlayıp bölge koşullarına uygun bir biçimde geliştirilecek turizm faaliyetlerinin her alanda cazibe ve verimliliğini de artıracaktır. □

KKTC ile Çukurova bölgesindeki turizm işletmelerinin ilk etapta işbirliği olanaklarını yat turizmi alanında denemeleri gerekmektedir.

y e n i ç ı k t ı . .

Genel Turizm : İlkeler - Kavramlar

N.KOZAK - M. AKOĞLAN - M. KOZAK

ikinci baskı, 1996.

Otel İşletmeciliği: Kavramlar - Uygulamalar

DR. D. DENİZER - DR. N. TETİK - M. AKOĞLAN - M. YEŞİLTAŞ - M. KOZAK

(EDTÖR: N. KOZAK)

birinci baskı, 1996.

Turizm Pazarlaması: İlkeler ve Uygulamalar

DOÇ. DR. O. İÇÖZ

birinci baskı, 1996.

Seyahat Acentaları ve Tur Operatörlüğü Yönetimi

DOÇ. DR. O. İÇÖZ

birinci baskı, 1996.

isteme adresi : anatolia dergisi, P. K. 589 06448 yenişehir - ankara

fax: 0312-479 10 84